

17.07.2024

Dialoguri@IER: #politica_spațială_UE_

Reglementarea spațiului și viitorul politicii spațiale europene. Contribuții europene și românești

- Sinteza -

Institutul European din România (IER) a organizat miercuri, 17 iulie 2024, între orele 11:00 – 12:30, în format online (Zoom), evenimentul cu tema „**Reglementarea spațiului și viitorul politicii spațiale europene. Contribuții europene și românești**”. Dezbateră a fost înscrisă în seria **Dialoguri@IER** și a avut ca obiectiv informarea publicului larg cu privire la **importanța și contribuția politicii spațiale a UE** atât în domeniul economic, cât și în cel al securității și apărării.

Evenimentul a fost deschis de **Oana-Mihaela Mocanu, director general al IER**, care a accentuat importanța politicii spațiale europene pentru inovare și dezvoltarea economică, subliniind necesitatea consolidării rezilienței serviciilor spațiale și mulțumind totodată invitaților și audienței pentru un interes sporit asupra temei. Invitații la dialog au fost **Sorin Ducaru, ambasador**, fost director al Centrului Satelitar al Uniunii Europene – SatCen; **Alexandru Mironov, scriitor și jurnalist**, membru în consiliul editorial de știință al revistei *Știință și tehnică*, fost Ministru al Tineretului și Sportului; **Tudor Mihăescu, doctor în istorie**, muzeograf la Observatorul Astronomic „Amiral Vasile Urseanu” din București, câștigător al *Sacknoff Prize for Space History* și **Mihaela-Adriana Pădureanu, expert** în cadrul Compartimentului Studii (IER), autoare a lucrării realizate sub egida IER, „[Reglementarea spațiului și viitorul politicii spațiale europene. Contribuții europene și românești](#)”, care a asigurat și moderarea evenimentului.

În ultimii ani, importanța strategică a spațiului a crescut semnificativ, determinând UE să adopte o abordare sistematică în raport cu acest sector. Astfel, în martie 2022, Consiliul UE a aprobat documentul „[O Busolă strategică pentru securitate și apărare](#)”, recunoscând spațiul ca domeniu de interes strategic, iar în martie 2023, Comisia Europeană și Înaltul Reprezentant au prezentat [Strategia spațială a UE pentru securitate și apărare](#), subliniind importanța spațiului pentru securitate și competitivitatea economică a UE. Acestor măsuri li s-a adăugat adoptarea, în mai 2024, de către Consiliul UE a concluziilor privind „[Consolidarea competitivității Europei prin intermediul spațiului](#)”.

Sorin Ducaru a deschis discuțiile cu o analiză profundă a contextului instituțional al politicii spațiale a Uniunii Europene. A subliniat rolurile esențiale ale EUSPA (Agenția Uniunii Europene pentru Programul Spațial) și al Centrului Satelitar al UE. EUSPA, situată la Praga, se concentrează pe dezvoltarea economică și cercetare, în timp ce în cadrul Centrului Satelitar, sub egida Consiliului Uniunii Europene, sunt abordate aspectele de securitate. Totodată, a remarcat schimbarea semnificativă a modului în care este perceput rolul spațiului, care înainte de 2022 era văzut predominant ca un domeniu pentru dezvoltarea de aplicații economice și sociale. Recent, însă, dimensiunea de securitate și apărare a devenit tot mai importantă. El a detaliat principalele obiective ale strategiei spațiale pentru securitate și apărare, evidențiind necesitatea unei înțelegeri comune a amenințărilor, asigurarea rezilienței și protecției infrastructurii spațiale, și dezvoltarea unor răspunsuri eficiente la amenințările din spațiu. Colaborarea internațională a fost subliniată ca fiind esențială pentru utilizarea responsabilă a spațiului și dezvoltarea unui cadru legislativ coerent.

În intervenția sa, **Sorin Ducaru** a subliniat și principalele obiective ale strategiei spațiale pentru securitate și apărare:

- înțelegerea comună a amenințărilor: realizarea unor rapoarte de intelligence pentru a identifica clar riscurile;
- asigurarea rezilienței și protecției: crearea unor centre de schimb de informații și analiză a amenințărilor spațiale;
- răspunsuri la amenințările spațiale: mobilizarea resurselor naționale și dezvoltarea unui mecanism de monitorizare în timp real a situației de securitate din spațiu;
- colaborarea internațională: a subliniat importanța colaborării internaționale pentru utilizarea responsabilă a spațiului și pentru dezvoltarea unui cadru legislativ coerent.

Mai departe, **Alexandru Mironov** a preluat cuvântul, aducând în prim-plan importanța colaborării internaționale în explorarea spațială. Acesta a menționat contribuția Uniunii Europene la Stația Spațială Internațională (ISS) și a evidențiat colaborările între marile puteri în acest context. A evidențiat realizările recente în domeniu, cum ar fi colectarea de către China de regolit pentru analiză, demonstrând progresul internațional în acest domeniu. A subliniat rolul esențial al tehnologiilor avansate, în sectoare precum electronică, informatică și inteligența artificială, respectiv în deschiderea de noi oportunități pentru explorarea spațială. Aceste tehnologii nu doar că facilitează misiunile spațiale, dar și accelerează inovația și dezvoltarea în diverse domenii conexe.

Următorul invitat la dialog, **Tudor Mihăescu** a adus o perspectivă istorică și culturală în discuție, evidențiind diversele paliere ale culturii spațiale. Acesta a descris cultura scrisă, care include literatura SF și cărțile de popularizare a cosmonauticii, cultura vizuală reprezentată prin ilustrații și filatelie, cultura audio ce cuprinde muzica, radioul și televiziunea legate de cosmonautică, și cultura materială, exemplificată prin rachetomodelism și patrimoniul spațial. În intervenția sa a subliniat contribuția acestor elemente culturale la dezvoltarea și popularizarea explorării spațiale, ajutând la crearea unei conștiințe colective și a unui interes larg pentru acest domeniu fascinant.

Mihaela-Adriana Pădureanu a vorbit despre necesitatea unei abordări interdisciplinare în reglementarea spațiului. De asemenea, aceasta a explicat că, deși spațiul este puțin reglementat la nivel internațional, UE a intensificat de-a lungul timpului eforturile de reglementare, culminând cu adoptarea Busolei Strategice în 2022. A menționat că o posibilă [lege spațială europeană](#) ar putea fi un pas inovator în identificarea și soluționarea problemelor din acest domeniu, consolidând astfel identitatea UE ca reglementator.

Cea de-a doua parte a dialogului a fost dedicată unei sesiuni de **întrebări și răspunsuri**. În cadrul său, participanții au avut ocazia să își exprime preocupările și să obțină clarificări cu privire la subiectul discutat.

1. **Adrian Dumitrescu** de la ROSPIN (*Romanian Space Initiative*) a întrebat despre importanța dezvoltării platformelor satelitare proprii în România. **Sorin Ducaru** a răspuns subliniind importanța participării României la programele ESA și dezvoltarea capacităților proprii.
2. **Liviu Mureșan** de la Eurodéfense a adresat felicitări IER pentru această inițiativă și a subliniat contribuțiile istorice ale României în domeniul spațial, evidențiind importanța infrastructurilor critice în spațiu, atât civile, cât și militare.
3. **Alexandru Georgescu**, cercetător în cadrul ICI București, a adresat o întrebare despre reducerea decalajului tehnologic dintre UE și alte mari puteri și despre perspectiva unei componente militare spațiale la nivelul UE. **Sorin Ducaru** a explicat că UE a recuperat deja un decalaj semnificativ prin programele ESA, dar că nu vede posibilitatea unei forțe spațiale militare europene în viitorul apropiat.
4. **Silvana Bolocan**, diplomat, a solicitat informații despre ecosistemul instituțional public și privat din România. **Sorin Ducaru** a menționat Agenția Spațială Europeană – ESA, subliniind faptul că România este membră a acestei organizații de peste un deceniu prin ROSA. Există de

asemenea o cuplare a instituțiilor românești cu atribuții în domeniu în mecanismele care generează revizuirea programului spațial european.

Evenimentul a subliniat importanța strategică a spațiului pentru Uniunea Europeană și necesitatea unei cooperări internaționale și interdisciplinare pentru dezvoltarea și reglementarea acestui domeniu. Politica spațială europeană trebuie să integreze aspectele economice, de securitate și culturale pentru a maximiza beneficiile și a asigura o utilizare responsabilă a spațiului. **Conferința a fost o platformă deosebită pentru schimbul de idei și pentru a atrage atenția asupra evoluțiilor din acest sector prin elaborarea unor strategii viitoare, demonstrând angajamentul ferm al Uniunii Europene și al României pentru un viitor sustenabil și inovator în explorarea și utilizarea spațiului.**

Vă invităm să accesați înregistrarea video a evenimentului [aici](#).

Sinteză întocmită de
Ioana-Elena Bădescu-Secu,
Compartimentul Studii